

[Holger Eriksen.]

sag. Retsforbundet er konsekvent. Det siger, at alle de begrænsninger, vi har, skal falde væk; ja, retsforbundet gør os endog den tjeneste nu at give os en endelig definition på, hvad et parti er. Før har man ikke rigtig været klar over, hvordan man skulle definere et parti, men nu fastslår retsforbundet, at såsnart 2 personer er enige om at udgøre et parti, er de et parti — mindre kan det naturligvis ikke være. Her er altså enhver form for overbud udelukket.

Men for det radikale partis vedkommende er sagen betydelig vanskeligere, fordi det ikke vil indtage en konsekvent stilling. Det ærede medlem hr. Steen advarede i sandhedens interesse mod, at man reducerede de nye bestemmelser til ubetydeligheder. Det vil jeg heller ikke gøre, for hvis de var ubetydelige, var der jo ingen grund til at gennemføre dem, men jeg vil gøre gældende, at forskellen på dem og det, de radikale ønsker, og det, de tidligere har stillet forslag om, i og for sig er minimal.

Se, den ordning, man har nu, og som det ærede medlem hr. Steen har stillet ændringsforslag om at beholde, betyder i praksis, at man i hvert fald skal have stemmer til 2 mandater, men vil som regel i praksis betyde, at man skal have stemmer til 3 mandater for at kunne blive repræsenteret. Den ordning, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard som indenrigsminister så varmt gik ind for i 1939, ville betyde, at man i hvert fald skulle have 3 mandater, men formodentlig et sted mellem 3 og 4 mandater for at blive repræsenteret, og det, som nu her foreslås fra de 3 partiers side, betyder i praksis, at man skal have mellem 4 og 5 mandater, dog med den tilføjelse, at man ved hjælp af et kredsmandat kan få andel i tillægsmandaterne, allerede når man har stemmer til 2 mandater, og et kredsmandat er jo ikke uopnåeligt efter de regler, der nu er indført. Man kan f. eks. i en københavnsk kreds regne med at kunne få et kredsmandat på mellem en femtededel og en sekstendedel af de afgivne stemmer. Det er i og for sig altså kun en minimal tilslutning, man et sådant sted skal have for at kunne opnå et kredsmandat. Så har vi altså tallene 2—3, 3—4, 4—5. Ja, der er forskel på dem, men den er i hvert fald så ringe, som det

overhovedet er muligt, og når det ærede medlem hr. Steen begynder med at fastslå, at det er folkets vilje, der skal være landets lov, og at denne folkevilje kun kommer til udtryk derigennem, at man ingen begrænsning har, ja, så forstår jeg stadigvæk ikke, hvorledes det ærede medlem kan stille forslaget i den form, det har. Der ligger deri en indrømmelse af, at det ærede medlem er klar over, at man for demokratiets skyld er nødt til at have en eller anden form for begrænsning, og så er forskellen, som jeg sagde før, uhyre ringe.

Det ærede medlem beklagede sig også over, at det ikke havde været muligt at forhandle med de 3 partier. Jeg må dertil sige, at det skyldes vel, at det ærede medlem for sent kom i tanker om at trække i forhandlingstøjet. Det er jo en kendsgerning, at vort forslag havde en helt anden karakter til at begynde med. Det blev ændret ikke mindre end 2 gange for at imødekomme oppositionen. Da havde der været mulighed for at slå til, men man kan ikke først foranledige, at den ene part giver alle de indrømmelser, som overhovedet er mulige, og derefter komme og sige: ja, men så vil vi godt forhandle, hvis vi får nogen flere. Det er ikke fra vor side, at forhandlingsviljen har manglet, det er fra den anden side.

Jeg kunne forsåvidt godt fremføre en hel del af de argumenter, der taler for, at man må have en sådan spærregel. Det ville dog i nogen grad blive en gentagelse, og jeg skal derfor give afkald derpå, i hvert fald på nærværende tidspunkt. Jeg skal blot lige anføre, at ved valget i 1928 havde man i Tyskland 40 partier, som bejlede til vælgerne, og på et givet tidspunkt var der 15 partier, der var repræsenteret i den tyske rigsdag. Det er den slags ting, som man kan komme ud for, hvis man ikke i nogen grad begrænser adgangen til at danne nye partier, og det er den slags, som fører til, at demokratiet må bryde sammen.

Det vil jeg gerne sige igen til det ærede medlem hr. Steen, at der er jo ingen, absolut ingen, som vil hindre, at der dannes nye partier, men det er rimeligt at kræve, at de har en nogenlunde størrelse, før de bliver repræsenteret, og der er det ærede medlem hr. Steen og jeg jo fulkommen enige, der er der kun et enkelt mandat os imellem.